

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

BUDAPESTEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ.
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT

TELEFON 3-48. SZÁM.

November elsejei hatállyal 49,400.000 pengővel emeli a kormány a tisztviselők fizetését

Tizenöt—tiz százalékos illetményjavítás a közalkalmazottaknál, tiz százalék a régi nyugdíjasoknál — A lakáskérdést csak fokozottabb építkezésekkel lehet megoldani
A pénzügyminiszter ismertette az egységes párt értekezletén a közalkalmazottak illetményrendezését

Budapest, nov. 10. Az egységes párt csütörtökön este Almásy László elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a kormány tagjai közül Bethlen István gróf, Vass József, Bud János és Szcitovszky Béla vettek részt. Az elnök bejelentette, hogy a törökszentmiklósi kerületben a párt Brandt Vilmos ny. főispánt jelölte.

Tót Pál rámutatott arra, hogy a Kossuth emléket megörökítő tárgyalások során Bethlen István gróf olyan tökéletes formában állította a nemzet elé a 48-as idők halhatatlan vezéralakját, hogy

beszédét falragaszokon kellene tudomására hozni az egész országnak.

A miniszterelnök meghatottan mondott köszönetet a meleg szavakért. Azt hiszi, túlságosan nagy megtiszteltetés éri őt ez indítvány révén. Egyébként beszéde terjedelmese enged meg, hogy az falragaszokon jelenjen meg. Ha beszédét röpiratban adná ki a párt, az is igen nagy megtiszteltetés rá nézve.

A párt lelkes ünneppel magáévá tette Tót Pál indítványát.

Fejér Ottó a tisztviselők súlyos anyagi helyzetét tette szóvá. A köz-tisztviselők a legegységesebb kultúrügyeikről is kénytelenek lemondani, hogy megélhessenek fizetésükből. Az alsóbb kategóriáknál pedig

már a hónap első napjaiban pénz nélkül állanak a közalkalmazottak.

mert a különböző, részletfizetésre beszerzett elsőrendű életszükségleti cikkek részleteire kénytelenek illetményeiket kiadni.

Tudomása szerint a pénzügyminiszter a legközelebbi jövőben segíteni kíván ezen a helyzeten. Ismeri azokat a súlyos nehézségeket, amelyekkel meg kell küzdeni és éppen ezért néhány javaslattal lép a párt elé. Az egyik javaslata az, hogy a fizetésemelés

visszamenő hatállyal 1927 július 1-ig, vagy a költségvetési év elejéig történjék

meg, mivel lehetővé tennék a közalkalmazottaknak, hogy legsúlyosabb terheiken segítsenek. A másik javaslata az, hogy a jövőben vegyék revízió alá évről-évre a közalkalmazottak illetményeit, s a lehetőséghez képest

emeljék azokat mindaddig, amíg a létminimumot el nem érik.

Egyben kérte a kormányt, határozza meg a létminimum összegét a

mai gazdasági viszonyok alapján.

Alföldi Béla hasonló értelemben szólalt fel. Csatlakozott a felszólalásokhoz Kray István báró is, aki arra kérte a kormányt, hogy elsősorban a nagycsaládu tisztviselőkre terjessze ki figyelmét.

Perényi Zsigmond báró ugyanilyen értelemben szólalt fel.

Szinnyey Merse Jenő kéri a kormányt, hogy hozza összhangba a lakáspénzeket a tényleges lakásvizonyokkal.

Héjj Imre különösen a közigazgatási tisztviselők nehéz helyzetére mutat rá.

A pénzügyminiszter válasza
Éri Márton, Biró Pál és Simon András felszólalása után Bud János

A fizetésemelés

A kormány november 1-i hatállyal újból rendezi az illetményeket olyanformán, hogy bizonyos osztályokon kívül levőknél, valamint a XI. és X. fiz. osztályban és a IX. fiz. osztály legalsóbb fokozatában az emelés 15%-os, a IX. fiz. osztály középső fokozatában 13.5%, az első fokozatában 12%, a VIII. fiz. osztálytól feljebb pedig 10% az emelés.

Ez az emelés az egész vonalon bele van számítva a nyugdíjasoknál történő emelés is.

49,400.000 pengőt jelent, tehát igen nagy összeg, amelybe

A százalékos kimutatásnál az alapfizetésekhez igazodnak, nem

pénzügyminiszter örömmel állapította meg azt, hogy a kérdésben a párt megfelelt az eddigi tradícióknak, amennyiben mindenkor szíven viselte a tisztviselői társadalom érdekeit. A kormány egyetlen egy alkalmat sem mulasztott el s mindent megtett, ami tehető volt a tisztviselői kar érdekében. A kormány most ismét

fizetésemelésre határozta el magát abban a biztos tudatban, hogy ezzel az államháztartás egyensúlyát nem veszélyezteti.

Nyíltan kijelenti, hogy a jövőben az adó megfelelő emelése nélkül további illetményrendezésre nem képes. A gazdasági élet reorganizálódása csak lassu folyamat.

pedig a legutóbb élvezett fizetésekhez. Abból az összegből, amelyet most fordítanak állami tisztviselők fizetésemelésére, 19 millió pengő esik a XI. és IX. fizetési osztályokra, 7,600.000 pengő a VIII. és VI. fiz. osztálybeliekre és csak 990.000 pengő a legnagyobb fizetési osztályokra.

A nyugdíjasoknál azok, akik az új nyugdíjtörvénybe esnek, most emelésben nem részesülnek.

Régiéknél az emelés 10%-os lesz, amely egy összegben 11 millió pengőt tesz ki.

A lakbér és családi pótlék kérdésének megoldása igen nagy összegeket igényelne. Ha pl. a családi pótlékot duplájára akarnák emelni, ehhez további 30 millió pengőre volna szükség, ha pedig a lakbéréket tényleges nivóra akarnák emelni, ehhez 81 millió pengő volna szükséges. Bármennyire is nehéz a helyzet, a költségvetés szempontjából megoldást nem lát.

A helyzeten javítani csak úgy lehet, ha a fokozott építkezések következtében, a lakberek lejjebb szállnak.

Végül rámutatott arra, hogy a jutalom minden időben megvolt, s a rendszer minden államban fennáll. Ismételt hangsúlyozta, hogy a kormány, amely csak a felelősség határain belül cselekedhet, megtette a maga kötelességét.

Ezután az értekezlet véget ért, a melyet pártvacsoara követett. Itt felszólalás nem hangzott el.

Franciaországban és több külföldi városban szenzációs letartóztatások várhatók a kötvényhamisítás ügyében

Blumenstein fia és rokonai megszöktek Párisból — Bordeauxban volt a hamisítók központja — Mivel védik Blumensteint az üzletfelei

(A Hajdúföld tudósítójától.) A magyar állampapírok hamisítása ügyében egy a magyar, mint a francia hatóságok részéről a legerélyesebben folyik a nagyarányú nyomozás, amelynek máris vannak újabb pozitív eredményei. Megállapította a rendőrség, hogy a hamisítóbanda főfészke Bordeauxban volt s innen történt a hamisítás irányítása és a kötvények terjesztése. A nyomozás olyan adatokat is feltárt, amelyek alapján a közeli napokban szenzációs letartóztatások várhatók úgy Párisban, mint több franciaországi vidéki városban. Kiterjesztették a nyomozást Berlinre, Londonra és Bécsre is, ahol szintén letartóztatások lesznek.

Érdekes egyébként, hogy a hamisítóbanda vezére, Blumenstein, az egykori érsekújvári borkereskedő, jelenleg bankár fia és több rokona, akik eddig Párisban tartózkodtak, hirtelen megszöktek a francia fővárosból. Megneszelték ugyanis, hogy a rendőrség súlyos gyanúokok alapján órájuk is ki fogja terjeszteni a nyomozást.

A nyomozás eddigi adatai rendkívüli módon kiszélesítik a vizsgálat további menetét. A budapesti főkapitányság két nappal ezelőtt egy detektívfelelővel küldött Párisba, aki a párisi rendőrséggel közli a budapesti rendőrség adatait és Párisból adatokat hoz a budapesti főkapitányság nyomozása számára. A rendőri nyomozás ugylátszik, most már nem fog megállni e világraszóló hamisítási ügy első fázisánál, hanem abban a pillanatban, amint a szükséges bizonyító anyag együtt lesz, komolyabb rendőri intézkedések következnek Budapesten is.

Kik voltak Blumenstein ügynökei

Az első jelentések szerint Blumenstein ügynökei, a Torbini testvérek oláh állampolgárok. A Petit Journal azonban most azt közli, hogy az ügynökök oroszok, kik már évek óta élnek Franciaországban Blumenstein védőszárnyai alatt. Van azonban oláh utlevelük is, amit a rendőrség letartóztatásuk alkal-

mával lefoglalt. A két testvér egyikére, Torbini Simonra Németországban egyébként még négyévi börtönbüntetés vár, amelyet Torbini család és sikkasztás miatt kapott a berlini Kutisker-botrányban játszott szerepéért.

Hogy védik Blumensteint üzletfelei

Blumenstein, a bandavezér, — mint ismeretes, — 1925 óta folytatta a kötvények kicsempészését Magyarországból. Igen gyakran volt Budapesten azzal az ürüggyel, hogy rokonait látogatja meg, közben pedig a cseh kormány megbízásából 1921 óta összegyűjtött államadósági kötvények kicsempészésén dolgozott. Jó üzletet csinált, mert hiszen a hamisítás révén a kötvények elérték aranyértékük 28—30 százalékát s Blumenstein 10 millió korona névértékű kötvényt csempészett ki az országból.

Blumenstein védelmére azok a körök, amelyek vele összeköttetésben állottak, azt hozzák fel, hogy 10 millió korona névértékű kötvény

egy egész vagonrakomány s ilyen mennyiséget nem lehet kicsempészni. A védelemnek azonban az a hibája, hogy senki sem mondta azt, hogy Blumenstein egyszerre vitte volna ki az értékpapérokat, hanem igenis 3-4 év alatt, még pedig jól megszervezett banda segítségével.

Bud pénzügyminiszter nyilatkozata

Budapest, november 10. Bud pénzügyminiszter a franciaországi nagyarányú kötvényhamisításról a következőket mondta: Az államadósági kötvények hamisítása dolgá-

ban Korányi Frigyes párisi követünk irányítja a vizsgálatot. Pontos adatok még nem állnak rendelkezésre, természetesen addig nem is tehetek nyilatkozatot ebben a kérdésben.

Egy francia szenátor is benne van a hamisítási ügyben

Páris, nov. 10. A Paris Midi felülnő helyen reprodukálja több lapnak a híret az egyik francia szenátornak a kötvényhamisítás ügyében való szerepéről. A hír francia körökben nagy feltűnést keltett és számos találgatásra adott alkalmat.

Borzalmas tüzvész csaknem teljesen elhamvasztotta Bodroghalom határmenti községet

A tűz este 10 órakor ütött ki és egész éjszaka tartott

Sátoraljui hely, november 19. A Sátoraljui helytől alig 20 kilométerre fekvő Bodroghalom község lakosságát a késő éjszakai órákban félrevert harangok vészjósló kongása verte fel álmából. Tűz ütött ki a községben, amely az éjszakai szélviharban

percek alatt egész utcáinak házait és melléképületeit elhamvasztotta.

A borzalmas tüzkatasztrófa a református templom közelében, eddig ismeretlen okok miatt keletkezett. A pihenő falura orvul csapott le a tüzvész, mely nemcsak Bodroghalomban, de a közeli községekben is pánikot okozott.

A tüzvész 10 óra tájban ütött ki és a lakosság a legnagyobb erőfeszítés mellett sem tudta továbbterjedését megakadályozni. A szélben rohanó parázs üszkökkel és szikrákkal szemben tehetetlenek voltak az emberek s a pusztító lángoknak 11 óráig már

40 ház esett áldozatul.

A lángban álló falu segítségére a

környékbeli falvak lakossága és a szomszéd községek tűzoltósága vonult ki, akiknek azonban nem sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni.

A tűz a szél irányában tovább terjedve, az egész falut pusztulással fenyegette. Éjjel 11 óra 25 perckor telefonon értesítették Sátoraljui helyt, ahonnan a katonaság és a tűzoltóság azonnal rohamlépésben indult a lángban álló falu megmentésére. Egyidejűleg a zemplénrcsei vándorsereg is értesítést kapott a tüzvészről, mely nyomban kivonult a tüzkatasztrófa színhelyére.

Bodroghalom 3000 lelket számláló község. Mintegy 300 ház van a faluban, melyet a tüzvész fenyegetett. A katonaságot és rendőrséget már későn értesítették, úgy, hogy *olytonosan újabb és újabb utcáinak házait estek a tüzvész martalékául.*

A falun feltartóztatlanul terjedt a tüzvész s a lángok lokalizálásáról szó sem lehetett az egyre erősödő szélvihar miatt.

A kereskedelmi miniszter hitvallástétele a keresztyén nemzeti gondolat mellett

Törvényjavaslat készül a munkaszabadság védelméről

Budapest, nov. 10. A képviselőház mai ülésén harmadszori olvasásban fogadták el a jelzalogjogról szóló törvényjavaslatot, majd áttértek a heti pihenőről szóló javaslat tárgyalására. Hermann Miksa kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a kormány nem szándékozik papirostörvényt hozni, hanem végre is hajtja azokat a kötelezettségeket, amire vállalkozott.

A kereskedelmiminiszter megcáfolt ezután azt az állítást, mintha az állami üzemekben a szociáldemokraták üldözésnek volnának kitéve. Majd tiltakozott az ellen, hogy ő nem tudná megőrizni minden körülmények között pártatlanságát. Erkölcslileg igen alacsonyán álló embernek tartaná magát, ha megtagadná azt a meggyőződését, amely őt a Házba hozta.

Ez a meggyőződés a keresztyén és nemzeti eszme.

Ezután elvetették a munkaszabadságról szóló javaslatot, tekintettel arra, hogy a népjóléti miniszterium az erre vonatkozó törvényjavaslat kidolgozására már megbízást kapott, majd

a munkások szabadidejének felhasználásáról szóló kereskedelmiszteri jelentést

Oberhammer Antal előadó ismertette. Kifejtette a jelentés lényegét, amelyek között szerepel a népfürdők felállítására, a munkások részére egészséges lakások, telepek létesítése, a munkásság kulturális színvonalra emelése.

Szilágyi Lajos közjogi nonszensznek minősíti az ilyen ajánlásokat.

Wolff Károly: Közjogi képtelenség. Hermann Miksa a félreértések elkerülése végett kijelenti, hogy amikor a Népszövetségbe beléptünk, ígéretet tettünk arra, hogy a nemzetközi hivatal ajánlásait a törvényhozás elé hozzuk. A törvényhozásra tartozik, hogy ezt elfogadja vagy nem.

Wolff Károly: A kérdést szabotosság és jogfolytonosság szempontjából kell vizsgálni. Közjogi szempontból foglalkozik az ajánlások kérdésével. Az ajánlásokat

csak kormányjelentés formájában hajlandó közjogilag helyesnek elfogadni.

Oberhammer előadó hangsúlyozta, hogy az ajánlások 1925 óta szerepelnek a Házban. Az irányelvek és nem a szöveg elfogadását kérte.

Itt az elnök megszakította a tárgyalást s az ülés 2 órakor véget ért.

A város november végén megkezdí a fakompetencia kiosztását

A fa ára a raktárból szállítva ölenként 32, az erdőben 22 pengő

(A Hajdúföld tudósítójától.) A városi tanács ülésén Zöld József tanácsnok bejelentette, hogy november végén megkezdődik a fakompetencia kiosztása. A szükséges mennyiség rendelkezésre áll részint az epreskerti fatelepen, részint a külsőségi erdőben. Az utóbbi helyekről nehéz elszállítani a fát, ezért a tanács úgy határozott, hogy

kétféle árat állapít meg.

A városi raktárról elszállítva ölenként 32, míg kint az erdőben 22 pengőért kapják a háztulajdonosok

a régen óhajtott és a kemencékben nagyszerűen égő kompetencia fát.

A külsőségi erdőben aztán válogathatnak a gazdák. Haláp-erdőn 355, Fancsikán 172, Kalánhegyen 48, Méneshegyen 436, Pipóhegyen 260, Bodóháton 236, Vénháznál 1015, Felsőpacon 11, Nagy Sándor kaszálón 216 öl fa áll a rendelkezésre.

A kiutalást a hó végén kezdi meg a számvevőség és a tanács előzőleg hirdetmény útján tudatja a gazdaközönséggel, hogy mikor kell jelentkezni a fakompetenciáért, illetőleg az utalványokért.

A Magyar Távirati Iroda tíz évi időtartamra bérbe akarja venni Debrecen város hirdetési vállalatát

A város komolyan foglalkozik a MTI ajánlatával

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ismeretes, hogy a városi hirdetési vállalat gyengén jövedelmezett és ezért a városi tanács már régebben elhatározta, hogy a vállalatot bérbeadja. A városi tanács csütörtöki ülésén Vargha Elemér tb. főjegyző bejelentette, hogy a Magyar Távirati Iroda debreceni fiókja beadványt intézett a városhoz és

ajánlatot tett a hirdetési vállalat bérbevételére.

A beadványban elmondja, hogy Szegeden, Miskolcon és a nagyobb vidéki városokban is a Magyar Távirati Irodának adták át a városok a hirdetési jogot.

Az ajánlat szerint a Távirati Iroda a hirdetési vállalat bruttó jövedelmének 40 százalékát fizetné meg bér címén, ez az összeg azonban nem lehetne kevesebb 4000 pengőnél. Ha a bruttó jövedelem a

15.000 pengőt eléri, úgy a 40 százalékon felül még 15 százalékot fizetne az MTI. Ha a jövedelem 15-20.000 pengőt is meghaladná, akkor a Magyar Távirati Iroda a különbözeti összeg felét is átadná a városnak.

A Magyar Távirati Iroda

tíz évre kéri Debrecen város hirdetési monopóliumát.

E tíz év alatt 10.000 pengő értékű beruházásokat létesítene, amelyek a bérlet lejártá után a város tulajdonába mennének át. Az MTI hajlandó lenne megtartani a vállalat jelenlegi igazgatóját Irmay Bélát is.

A városi tanácsban az a vélemény alakult ki, hogy az ismertetett ajánlat komoly s érdemes azzal foglalkozni. Épp ezért bekéri a hirdetési vállalat jövedelem kimutatásait és azután véglegesen döntenek a Távirati Iroda ajánlata fölött.

A város nem akarja valorizálni a Munkásbiztosító Pénztár tüdőbeteggondozójának 10,000 aranykoronás segélyét

A valorizáció ügye a közgyűlés elé kerül

(A Hajdúföld tudósítójától.) Még a háború előtt 30.000 aranykoronát szavazott meg a városi közgyűlés a munkásbiztosító pénztár tüdőbeteg gondozójának építésére. Ugyanekkor kötelezettséget vállalt arra, hogy évente 10.000 aranykoronával járul hozzá a tüdőbeteg gondozó fenttartásához. Természetes, hogy azóta ez a tízezer korona elérte telenedett, viszont a munkásbiztosító pénztár sem tehetett eleget annak a kötelezettségének, amely szerint a tüdőbeteggondozóban gyógykezeltetnie kell az összes szegénysorsu debreceni betegeket, még akkor is, ha azok nem tagjai a pénztárnak. Ezeket a kötelezettségeket a pénztár nem vállalta tovább azért sem, mert időközben megszűnt az autonómiája.

Most a népjóléti miniszter kíséreltet tett arra, hogy

a város valorizálja a 10.000 aranykoronás segélyt.

Azonban a városi tanács, amely legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel, mereven ellenszegült a 10.000 aranykoronás valorizálásának azzal az indokollással, hogy a

munkásbiztosító pénztár sem teljesíti azokat a kötelezettségeket, melyeket annak idején a 30.000 aranykorona megszavazása ellenében vállalt.

Az ügygel egyébként még foglalkozni fog a városi közgyűlés is, amely remélhetőleg megadja a 10.000 aranykoronás segélyt, mert hiszen tudnia kell, hogy a munkásbiztosító pénztár és a tüdőbeteggondozó intézet milyen magaslatos feladatot teljesít és milyen óriás szolgáltatást tesz az egész város közönségének. Ennél a kérdésnél igazán

nem szabad ismét jogi vitákat provokálni

s csak azt kell szemelött tartani, hogy a tüdőbeteggondozó intézet intenzívebb működésének mekkora óriási fontossága és döntő jelentősége van az egész város közegészségügye szempontjából.

— HIRDETŐ FELEINKET felkérjük, hogy hirdeteiket délután legkésőbb fél 5 óráig adják fel, mert csak az esetben jelenhetik meg másnap reggel megjelenő lapunkban.

„Kötelezem magamat a magyar ügy szolgálására” -- mondotta Rothermere lord a magyar Reviziós Liga küldöttségének

A küldöttség csütörtök délelőtt adta át a lordnak egymillió magyar aláírást
Rothermere üzenete a magyaroknak: **Ügyük igazságos és győzni fog**

London, nov. 10. A magyar reviziós liga kiküldöttjei megérkeztek Londonba s a Daily Mail szerkesztője szerdán este a Savoya-szállóban vendégül látta. Utána elkalauzolták a küldöttséget a Daily Mail palotájába, hogy megmutassák a szerkesztőséget és a teljes üzemből levő hatalmas nyomdát.

Csütörtökön délelőtt egy órakeret adták át lord Rothermerének az összegyűjtött aláírásokat ünneplés keretében.

Wermes Béla meleghangú beszédében üdvözölte a lordot, majd átnyújtotta neki az aláírásokat tartalmazó köteteket.

Az átadás után lord Rothermere főnöcsöt adott a küldöttség tiszteletére. Villásreggeli után

lord Rothermere felköszöntötte az angol királyt és a magyar Kormányzót.

Tetszéssel fogadott beszéde után Nagy Emil szólalt fel és többek között ezeket mondta:

Az Ur 1927. évének egyik legjellegzetesebb vonása az Océán több-szöri átrepülése. Ezek között a bátor pilóták között egyik csodás dolgot vitt véghez Lordságod, a legnagyobb pilóta, mert

Ön még a hamisságok és igazságtalanságok óceánján is keresztül tudott repülni

és Önnél ennek az óceánnak átrepülése nem volt tisztán öncél, hanem Ön megtalálta és beleemelte légjárójába azt a gyönyörű kincset, amit ég és föld valaha kitalált: az igazságot. A mi hazánkat, a több ezer éves országot igaztalanul és tévesen elítélték és mi

könnyen be tudjuk bizonyítani a trianoni súlyos ítélet minden botlását és igazságtalanságát,

ha egyszer tisztességes, korrekt tárgyaláson nekünk erre alkalmat adnak. Mi elhoztuk Lordságodnak a magyar hála jelképét, milliónyi hálaláírását s kérjük Önt arra, hogy folytassa nemes harcát az igazságért.

Lord Rothermere mélyen meghatva válaszolt és kijelentette, hogy a mai megtiszteltetést olyan kitüntetésnek veszi, amilyenben magánembernek soha még nemzettől nem volt része. Az aláírásokat örökös kötelemnek tekinti az ő szíve és a magyar szívek között. A kötetek családi ereklyeként fognak családjában apáról fiúra szállni.

Tudjuk, hogy a magyar nemzetet a balsors vitte a nagy háborúba és nem felejtettük el azt a lovagias bánásmódot, melyet a háború alatt honfitársaink iránt tanúsított. Fáj az azt látnunk, hogy

az érdekelt megtevesztő adatai alapján megcsönkítetták Magyarországot

és tiszteljük azt az erőt, amellyel a kommunizmusnak véget vetettek. Csodáljuk nemzetüknek jövőjébe vetett hitét.

Azt üzenem: **Ügyük igazságos és győzni fog. Türelem, kitartás és hit meghozza a szabadságot! Harcomat Magyarország érde-**

kében az egész világon tovább folytatom.

Viszonzásul azért a páratlan megtiszteltetésért, amelyben ma részesültem,

kötelezem magamat a magyar ügynek minden olyan eszközzel való szolgálására, amely saját

házm iránti lojalitással összeegyeztethető.

Minden hívásra készen fogok állni. Adják át a magyar nemzetnek örök hálám kifejezését ezért a megtiszteltetésért. Uraim, — fejezte be a lord beszédét — írítsuk poharunkat Magyarország boldogulására.

Az ÉME debreceni csoportja tiltakozik a numerus clausus módosítása ellen

Az egyesület felterjesztése Bethlen István gróf miniszterelnökhöz

(A Hajdúföld tudósítójától.) Jelentette már a Hajdúföld, hogy az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja legutóbbi ülésén behatóan foglalkozott a numerus clausus tervezett reformjának a kérdésével és egyúttal elhatározta, hogy Bethlen István gróf miniszterelnökhöz mint Debrecen város országgyűlési képviselőjéhez levelet intéz, melyben tiltakozásának kifejezése mellett arra is felkéri, hogy foglaljon állást a törvény fenntartása érdekében. Az ÉME debreceni elnöksége a levelet csütörtökön adta postára. A levél tartalma a következő:

Nagyméltóságú gróf Bethlen István m. kir. miniszterelnök urnak, mint Debrecen szabad királyi város országgyűlési képviselőjének, Budapest.

Kegyelmes Uram!

Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja népes választmányi ülésén hozott határozata alapján mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, ugyanis mint Debrecen szabad királyi város országgyűlési képviselőjét, hogy az 1920. évi XXV. törvényekről változatlan fennmaradását biztosítani méltóztassék. Legyen szabad a kérelmünk előadása alkalmával utalnunk arra, hogy az 1920. XXV. tc. tulajdonképpen nemcsak az anyagi romlás-

ban szynlódó középosztálynak, a nemzet gerincének védelmét szolgálja, hanem ugyanakkor a zsidóságnak, a zsidó fajnak kisebbségi jogait is biztosítja.

Nem tulzolt sovíniszta követelés, hanem a fajok egyenlő elbánásának törvényre juttatása az az általános óhaj és akarat, hogy a szóban levő törvény változatlanul fennmaradjon, legalább is addig, amíg az ország magyarságának anyagi ereje arányban fog állani a zsidóság anyagi erejével.

Ha csak szorgalom és képesség volnának befolyással arra, hogy az életpályákra igyekvő ifjuság egyetemi tanulmányait végezve, magának megélhetést biztosítson, ugy nem volna szükség a numerus claususra, mert a magyar ifjuság mindenkor megállta helyét és a versenytől nem félt. Azonban a tanulmány folytatása ma anyagi kérdés.

A magyarság pedig nem mondhat le arról, hogy a fajtát megillető vezetőserepet magának — legalább is számarányának megfelelően — biztosítsa még akkor is, ha anyagi erőben — fájdalom — gyengébb is. Ismételtlen kérve Nagyméltóságod jóindulatát és megértését, mély tisztelettel és üdvözléssel az ÉME debreceni csoportja nevében:

dr Szathmáry István, elnök.

A Csokonai-színház direktora a Színészegyesület közbelépését kéri egy magántársaság debreceni operai előadássorozata miatt

A szinigazgató állandó operai vendégek szerződésével képessé tette a társulatot jó operaelőadások nyújtására
A szinügyi bizottság ülése

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város szinügyi bizottsága csütörtökön délután négy órai kezdettel Magoss György polgármester elnöke alatt ülést tartott a város házában s ezalkalommal a szinügyi bizottság tagjainak elbírálásával foglalkozott. Az ülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, amennyiben azon 10 bizottsági tag mellett 10 újságíró jelent meg.

Az ülés megnyitása után Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok jelentette be, hogy a Csokonai-színház igazgatója eleget tett szerződéses kötelezettségének és teljesen komplett társulatot hozott össze. Szerződéses kötelezettségein felül szerződött Kolosváryné Voith Ilonkát, Halmos Jánost és Szórád

Ferencet, mint állandó operai vendégeket és ezzel

képessé tette a társulatot arra, hogy jó operaelőadásokat nyújtson.

Táncosnők és táncosok ugyan nincsenek szerződötve, de tekintve az operai vendégek értékes működését, ezektől el is tekinthet a szinügyi bizottság. A közművelődési tanácsnok felsorolta ezután a társulat tagjait s megemlítette az új tagok között Bárdi Teréz nevét is, aki szerinte a kolozsvári színháznál volt szerződötve.

— Milyen szerepkört töltött be? — kérdezte némi maliciával Fejér Ferenc, azonban kérdésére nem kapott választ.

Egyébként a bizottság semmi észrevételt nem tett az új társulatra s javasolta a városi tanácsnak, hogy a társulati névsort fogadja el.

Megengedik a szinigazgatónak azt is, hogy a szombat délutáni gyermekelőadások helyett csütörtökön délután ugynevezett zónaelőadásokat tarthasson.

Bejelentette ezután a szinigazgató, hogy

a huszadik bérleti előadás után egy héten csak egy bérleti napot tart.

Hétfőn A., szerdán B. és pénteken D. bérlet lesz.

Szövéttette ezután Kardoss direktor, hogy egy magántársaság operai bérleti előadásokat hirdet Debrecenben. Ezek a sorozatos előadásokon egy-egy operát játszanak le az ideérkező fővárosi művészek. Miután ez súlyosan sérti a Csokonai-színház érdekeit, kérte, hogy a bizottság adjon véleményt, mit tehet ő a sorozatos operaelőadások ellen.

— Hát mi mit csináljunk? — kérdezte Magoss György dr polgármester.

— Méltóztassanak átírni a rendőrséghez, hogy ne adjon engedélyt. Méltóztassanak megvédeni a színházat.

— Jó, jó, de nem mehetünk neki karddal, — mondotta a polgármester.

A kérdés felett hosszas vita indult meg, melynek során kitént, hogy az illető társaság minden esetben egy-egy operát akar előadni budapesti művészekkel, akik között ott van Alpár Gitta és Budanovits Mária. Egész operákat nem adnának elő, csupán egyes részeket, helyesebben a kórusok nélkül játszanak le az operákat.

Fejér Ferenc és Markovits Elemér azt vitatták, hogy ilyen művészi élvezettől nem szabad megfosztani a debreceni zenekedvelő közönséget. Magoss György polgármester ezzel szemben kijelentette, hogy ezt senki sem akarja, azonban csupán azt szeretné, ha ezeket a operaelőadásokat május végén, a sziniszazon befejezése után rendeznék meg. Leghelyesebb volna, ha a szinigazgató a Színészegyesületnél járna el ebben az ügyben és az egyesületet kérné fel, hogy

ne engedje meg tagjainak azt, hogy a téli főszezonban a vidéki városokban magánakciókat rendezzenek,

mert ezzel lerontják az ottani színházak bevételi lehetőségeit.

A szinügyi bizottság végül is azt az álláspontot foglalta el, amit a polgármester képviselt és így az igazgató a Színészegyesület közbelépését fogja kérni ebben az ügyben.

FŐISKOLA

— A SZEFE november 11-én este fél 8 óraker hivatalos-helyiségben választmányi ülést tart. Elnökség.

A szabolcsi egyetemi hallgatók táborozása. A „Szabolcs vármegyei Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Köre” kötelekibe tartozó „Szabolcs Törzs” debreceni csoportja ma, azaz 1-én este 9 órai kezdettel a Németh-féle vendéglőben (Csapó-utca) tartja táborozását. Megjelenés kötelező. Vezérség.

Fizessen elő a Hajdúföldre

Két helyen eltörte a karját a cséplőgép

(A Hajdúföld tudósítójától.) A nyár folyamán Debrecen határában — mint ismeretes — súlyos kimeneti szerencsétlenség történt cséplőgépről egy hirtelen keletkezett vihar lesodorta a szíjat. Zsuglyó András napszámos a szíjat megakartta igazítani, a mozgásban levő gép azonban elkapta balkezét s azt két helyen is eltörte.

A szerencsétlenség miatt Sebestyén Imre gépész ellen eljárás indult meg gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt. A szabályzat szerint ugyanis erős szélviharban a gépet meg kell állítani és Sebestyén ezt elmulasztotta.

A debreceni törvényszék büntetőtanácsa Sebestyént bűnösnek mondotta ki és ezért 120 pengő pénzbüntetésre ítélte, melyet azonban az enyhítő körülmények figyelembevételével három évi időtartamra felfüggesztett.

Vig-est a Népházban

A november 12. és 13-án, szombaton és vasárnap este 8 órakor kezdődő vig-esték műsorába ismét sikerült megnyerni

Hoór-Tempis Erzsébet

hangversenyének, a városi zenekar kiváló művésztanárnőjét, kinek a múlt heti Vig-estéken is ogy hatalmas sikere volt. A műsoron szerepelt Kiss Béla is, a jól ismert kitűnő tenorista, aki a Carmen, Tosca és Troubadour operákból fog énekelni. Marton Alice és Arvay László táncduettje, P. Kovássy Irénke szavallata, a kitűnő kuplázók: Stelezzer Sándor és Nógrádi József kacagató kupléi, valamint a nagyszerű együttes többi ismert tagjainak felléptével bemutatásra kerülő jobbnál-jobb vigijelenetek, tréfák, rövid boházatok gondoskodnak a művészi élvezet mellett a közönség jóhangulatáról.

A helyi újságok nagyon olesók, hogy mindenkinek módjában lehessen az elsőrangú szórakozás mellett néhány fillérével a jóteknőcélra áldozni. Zsöllye 1 pengő, I. r. ülőhely 80, II. r. 60 és III. r. 40 fillér. Jégyekről tanácsos elővételben özv. Roth Kálmánné dohánytözsdejében, Kossuth-u. 58. sz. alatt gondoskodni.

Ismét eltolódik a Dérimuzeum megnyitása

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az elmúlt napokban a Dérimuzeum építő-bizottságának tagjai, György és Műnich műépítésszek jelentették a városi tanácsnak, hogy az épület egy része teljesen elkészült s így az építést végző Tóth és Sebestyén cég nem kötelezhető a már kész épületrészek őrzésére. Az őrzésre eddig is külön éjszakai őrt kellett sezzközöttetni havi nyolevan pengőért, amely összeget a bizottság Debrecen város terhére irt.

Az elkészített részek közt van a felügyelői lakás, mely már beköltözhető. Ezzel szemben hiányzik a muzeumfelügyelői, akinek még az állása sincsen megszervezve. Debrecen tanácsa csütörtöki ülésén foglalkozott az ügygel és úgy határozott, hogy mindaddig,

amíg az épület teljesen el nem készül, nem hajlandó azt birtokba venni.

Ez a határozat ismételtelen elodázza a muzeum megnyitását, melynek egyes termeit a tanács még karácsony előtt meg akarta nyitni.

A hajduböszörményi rendőrség fogdájában vasszeggel hasbaszurta magát egy rab

Elkeserítette, hogy 120 pengős sikkasztásért is feljelentették

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az elmúlt napon rendkívül érdekes öngyilkossági kísérlet történt a hajduböszörményi rendőrség fogdájában. Szabó Imre jómódu hajduböszörményi lakost valami apróbb közgazgatási kihágás miatt megbüntették és büntetését most töltötte a fogdában. Ezidő alatt egy 120 pengős sikkasztás miatt is feljelentés érkezett ellene. Ez a körülmény annyira elkeserítette Szabó Imrét, hogy a fogdában öngyilkosságot

kísért meg. A fogda falában ugyanis volt egy nagy rozsdás vasszeg. Szabó ezt a szegget lassu, nehéz munka árán kifeszegte a falból és

hasbaszurta vele magát.

A szúrás a gyomorszájon találta a szerencsétlen embert, aki rendkívül súlyos sérülést szenvedett. A rendőrség intézkedésére hazaszállították a lakására és egyelőre ott ápolják. Állapota, bár nagyon súlyos, de egyelőre nem életveszélyes.

A Mezőgazdasági Kamara nagyjelentőségű akciója az egész Tiszántul növénytermésének sikere érdekében

Hét vármegyében megfigyelés alá veszik a talaj és a talaj fölötti légrétegek melegségi viszonyait

(A Hajdúföld tudósítójától.) Hirt adtunk már arról a rendkívül nagyfontosságú törekvéstől, amely az egész Tiszántul meteorológiai megfigyeléseket rendszeresíteni és e megfigyeléseket egyrészt közérdekből gyakorlatiasan hasznosítani, másrészt tudományos feldolgozásban előtárni kívánja.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarától indult ki ez a törekvés. Az első terv szerint Debrecenben létesített volna a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara egy agrómeteorológiai megfigyelő intézetet, amely az országban már meglevő intézményekkel összhangban működött volna. Az intézet megfelelő elhelyezése Debrecenben a Kamara minden törekvése dacára sem volt elérhető, így a Kamara mellőzte ezt a tervét s annál most egy

sokkal szélesebbkörű s hazánkban uttóro jelentőségű részletet veszi a kutatásoknak munkába,

azonban most már nem sajátosan csak Debrecenre, hanem kerületének hét vármegyéjére. E kutatás pedig a legszorosabban összefügg a Tiszántul egész növénytermelésének sorsával, sikerével, vagy eredménytelenségével. A Tiszántul tudjuk, sajátos természeti viszonyai folytán ugynevezett „száraz gazdálkodás” nehézségeivel küzd a kevés és még ráadásban kedvezőtlen elosztású csapadékmennyisége mellett, másrészt tavaszi fagyoktól, sőt kései fagyoktól is veszélyben forog növénytermelése. Ilyen körülmények között valóban különösen hiányt pótló lesz a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara azon munkássága, hogy a Tiszántul egész területén elosztott 18 állomáson rendszeres megfigyelésbe veszi: egyrészt

a talaj hőmérsékletét a három jellegzetes talajon,

a talajnak 120 cm. mélységéig lehetőan, több rétegben, — másrészt pedig

a talaj fölött közvetlenül elfevő rétegek (talajközi hőmérséklet) melegségi viszonyait.

Ez a megfigyelés még, ily rendszeres hálózatban, egy egész országészre, eddig nincs nálunk megszervezve.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarán kívül a meteorológiai megfigyelések egyéb vonatkozásaira most nem fogja e munkáját megszervezni, mert éppen most van megszervezés alatt a Tisza István Tudomány Egyetem földrajzi-intézetének meteorológiai osztálya is, amely a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara fent ismertetett törekvései nagyarányu továbbfejlesztését hozza magával. Erre tekintve, a Kamara nem vesz fel olyan munkát, amely kiváló szakszerűséggel lesz ugyanis felvéve a földrajzi intézet keretében. A két intézmény teljes egyetértésben működésére most alapodtak meg:

dr Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató és Millecker Rezső egyetemi tanár.

A két intézmény közösen tartja fenn Tiszántul Agrómeteorológiai szolgálatát, adataikat egymásnak kölcsönösen átadják, a feldolgozásban is teljesen egyetértve járnak el, hogy nemcsak a tudományos haladás, hanem a gyakorlatias mezőgazdasági érdekek is elsőrendűen érvényesüljenek.

Nagy lépést jelent ez a kiválóan hivatott intézmény közös munkássága a tiszántuli mezőgazdaságnak az idők viszontagságaival küzdelmét céltudatosabbá és így sikert biztosítóbbá tenni. Örömmel üdvözöljük e közérdekű munkát. Azonban különösen kívánatos annak eredményességéért, hogy azok a gazdák, akikhez ez intézmények fordulnak,

segítsék elő komoly közremunkálással e fontos törekvést.

Másrészt, amikor a jövő évben megindul e megfigyelések rendszeres közlése, a gazdaközönség legyen azokra figyelemmel és a természet erőivel küzdelmében fordítsa is javára.

Megnyilt a téli gazdasági tanfolyam

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az I. gazdasági népiskolában a napokban nyitották meg a téli gazdasági tanfolyamot, amelyet az iskola érdekes igazgatója, Juhász József szervezett meg. A tanfolyamnak ötven hallgatója van.

Az ünnepélyes megnyitáson megjelent dr Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok, dr Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató, Vársáry József. A megnyitó beszédet Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok tartotta és rámutatott arra, hogy a mai nehéz időkben minden magyar ember akkor tesz nemzetének szolgálatot, ha a maga helyén igyekszik minél több ismeretet szerezni.

A TESz „Trianoni hét” sorozata

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége elhatározta, hogy tagegyesületeinek közreműködésével az ország egész területén sorozatosan „Trianoni hetet” rendez. A helyi egyesületek felkérésére kiváló szakemberek fogják ismertetni a trianoni béke katasztrófális gazdasági következményeit, katasztrófalyozva, hogy a „béke” revíziója nemcsak Magyarországra nézve életkérdés, hanem az általános európai gazdasági zavarok megszüntetésének is egyik szükségképpeni feltétele.

A magyar kereskedők, kik a TESz Trianon elleni mozgalmban is tevékenyen vettek részt, vállalkoztak arra, hogy a TESz propagandájával egyidejűleg „Trianoni hetet” tartanak s ezen a héten közönségünket Trianon elleni tiltakozási jelvényvel és a magyarság nemeslelkű barátjának, Rothermere lordnak arcképével ajándékozzák meg. A „Trianoni hét” sorozatot a TESz felkérésére a Corvin Áruház „Trianoni hete” vezette be Budapesten, melyet hétfőn délután ünnepélyes keretek között nyitott meg dr. József Ferenc kir. herceg, a TESz kormányzó elnöke.

A kir. herceget és feleségét, Anna főhercegnőt megérkezésükkor a TESz elnöki tanácsának tagjai fogadták, élükön Illosvay Gusztáv államtitkár, társelnökkel és Szörtey József kormányfőtanácsos, ügyvezető alelnökkel és az áruház Hollandiából ez alkalomra ide érkezett elnöke vezette végig a Kossuth képekkel, irredenta festményekkel és Trianon elleni tiltakozásra felhívó jelvényekkel művésziellen felszított áruház osztályain. A zsúfolásig megtelt áruház közönsége nagy érdeklődéssel kapcsolódott be a Trianon-ellenes szellemű áthatott vásárra és nagy megelégedéssel fogadta a magyar ügynek, a TESz ötletességére és a Corvin Áruház hazafias áldozatkészsége által az üzleti életben kifejezésre juttatott propagandáját és lelkes ovációval köszöntötte a TESz kormányzó elnökét, József Ferenc dr. kir. herceget és feleségét, Anna kir. hercegnőt.

Sátár Mihály épület és műlakatos, víz és villanyserelési vállalkozó. Darabos-utca 50. sz.

LIPTÁK MIHÁLY uridivat szabó, Csapó-utca 99. sz. Elsőrendű munka, szolid árak!

A legjobb minőségű harisnyáról ismert Petrik Károly és Társa Szent Anna-utca 5. — Minden pár harisnyához egy nagy dobos Polót ad. — Eszlőt szabott ár.

Mindennemű felvilágosítást kapcsolási vázlatot díjtalanul ad

SIMON JENŐ

RÁDIÓ, VILLAMOSSÁGI SZAKÜZLET

József kir. herceg-utca 3. Bika-fürdő bejárata mellett. Telefon 13-22. a budapesti Barta és Tsa cég helyi képviselője

A jövő háboru legborzalmasabb harci eszköze a gáz

Fel kell készülnünk a gázvédelemre — Franciaország példaadó áldozatkészsége a hadivegyészet érdekében

(A Hajduföld tudósítójától.) Utontélen azt hallani, hogy a jövő háboru tisztán a technika harca lesz. Gépek a víz alatt, a földön, a levegőben fogják megvívni és nagy szerepe lesz benne a gázoknak is. Fantaszták már telekürtölték a világot, hogy egész városok percek alatt fognak a gáz hatása alatt elpusztulni. Amerre a félelmetes repülőök megjelennek, ott minden élet megszűnik, még a növényzeté is! E tultott hírek többnyire francia forrásból származnak, vagy pacifista körökből, amelyek így akarják féltelmüket a németekkel szemben leplezni. A németek pedig nyugodtan dolgoznak, hisz Európa vegyi iparának 75%-a a kezükben van, az agent provokátorokra egyáltalán nem reagálnak. A német közvéleményt azonban szakemberek állandóan tájékoztatják, megnyugtatók és kioktatják. Így polgári körökre nézve is nagy érdekességű dr. Hansliannak legutóbb megjelent nagy műve: *Der chemische Krieg*. (A vegyi háboru.)

A harcigázok nemei

Ez a hézagpótló munka mindenről felvilágosítást ad, tanít és figyelmeztet, a múlt példáin mutatva be a különböző gáztámadások hatásait.

Megismertet a gázok különböző fajtáival: a könnyelejlesztő, tüdői támadó, kéksavas, mustár, arzén, robbanó és égető gázokkal.

Ezek rendeltetését már a nevük árulja el. Meg kell jegyezni, hogy katonai műnyelven gázok alatt folyadékot is értünk, melyekből szétporlás közben és szilárd anyagokat, melyekből füst formájában képződnek mérges gázok.

Aránylag legszelidebbek a könnyelejlesztő gázok.

Akkor alkalmazzák, ha az ellenséget nyugtalanítani akarják, hogy állandóan viselnie kelljen a gázálarcot, ami tudvalevőleg rendkívül kellemetlen. Erre a célra az u. n. „T” anyagot használják. A tüdőt klórral és phosgénnel támadják. Viszont a cyangázok azonnali halált okoznak. De nehezebb ezeket alkalmazni, mert hamar párolognak. A

mustár gázok

közül, melyek hólyagokat, égési sebeket okoznak, legismertebb a német sárga kereszt (*Gelbkreutz*), mely *hyperidból* áll. Hatása igen erős, gyógyíthatatlan gyulladást okoz. Katonailag nagyon fontos.

Az arzén gázok

az u. n. kék kereszt (*Blaukreutz*) gázok. Ezek áthatolnak minden álarcszűrőjén, hatásuk a légző szervekre azonnal érezhető, de nedves levegőben hamar hatástalanná válnak (levit stb.) A robbanásoknál keletkező gázoknál végül szénsav nitrátok származnak, melyek különösen zárt helyiségekben (erődítmények, hadihajók) válhatnak szörnyűvé.

A gázok elleni védekezés a gázfegyelem

A gázok hatásának tartóssága főleg az időjárástól függ, szél, nedves páras levegő, de a mérges anyag koncentrációjától és persisztenciájától is. A gázokat általában vagy fújtatják külön készülékek útján, vagy a tűzéréség lövi gránátokban, vagy gázaknak, vagy gázbom-

bák segítségével dobják.

A gáz ellen főleg álarcok által és ruhák impregnálása által védekeznek. A gázok különösen a lövészárokban és fedezékekben tüzgyújtás és porlasztók által tétetnek ártalmatlanná. Így a háboruban mindenesetre fontos volt a legénységet kioktatni, mikép viselkedjék gáztámadások alkalmával. *Gázfegyelemre kellett őket szoktatni.*

E gázfegyelmet azonban a jövőben a polgári közönség sem nélkülözheti, mert számítani kell, hogy az ellenség a városokat és főleg fővárosokat el fogja árasztani gázzal repülő hadseregei által.

A gáztámadás módszerei

Következő módszerek jöhetnek tekintetbe:

Gázbombák dobása, gázos cseppfolyós alakban, füstképzés, melyben mérges anyagok foglaltatnak.

A bombákkal előreláthatólag a háttországot fogják veszélyeztetni, míg a cseppfolyós gázosot csendes, szélesesedéjeken fogják zuhogtatni. A jövő háborújában a gáznak tehát nagy jelentősége lesz. Ha a mozgó harc valaminő oknál fogva megmerevedik, a mozgás újból való megkezdésénél, minden újabb stratégiai mozdulatnál óriási szerepe lesz a föld felületén hőmpölygő gáztengernek. Az áttérés helyét el fogják árasztani gázzal, esetleg a hadállás-szárnyakat gázfelhőkkel fogják védeni, melyeken csak nehezen lehet áthatolni.

Főll kell készülni a védekezésre

Mindenesetre számolnunk kell a gáztámadással és előrelátóan gondolni a védelemre, mert az utolsó percben nem lehet mindent improvizálni. Különösen nálunk fontos ez a kérdés, mert Trianon megtiltja, hogy a gázháborúval foglalkozzunk. Csak nagy kegyesen annyit engedtek nekünk, hogy legalább gázálar-cokat szerezzünk be a hadsereg számára.

A gáz, a légiháboru ismerete mindenkiére nézve fontos; ezért minden művelt embernek el kellene olvasnia dr. Hansliannak kitűnően megírt könyvét.

„Vegyészet háza” épül Franciaországban

A külföld sokkal behatóbban érdeklődik e kérdések iránt. Nekünk magyaroknak e téren tanulni kell. A *l'Echo de Paris* például egy eldugott kis cikkben számol be a francia nemzet megértéséről a kor szellemével szemben.

„A vegyészeti háza” cím alatt ugyanis Franciaországban országos gyűjtés indult meg, mert az államnak a jelen ingatag pénzügyi helyzetben semmire sincs pénze. A hadi vegyészeti kérdése azonban manapság oly fontos, mint a középkorban az aranykeresés. Egész népek léte függ a jövő háboru vegyi felkészültségétől, tehát semmiesetre sem lehet annak megoldását boldogabb időkre eltenni.

Hogy ez az akció mily megértésre talál a francia nép széles körében, bizonyítja a *l'Echo de Paris* gyűjtése, mely 9 gyűjtőben 6.403.000 frankot mutat ki.

A példát nem ártana nálunk is követni.

Pestisgyanus hajó harmincmillió értékű tengeri rakományát tengerbe akarják süllyeszteni

Sulyos bonyodalmak a szállító cég és az olasz hatóságok között

(A Hajduföld tudósítójától.) Rendkívül érdekes ügy foglalkoztatja most Európa közgazdasági tényezőit. Az ügy előzményei a következők:

Néhány héttel ezelőtt az argentinai Bahia-Blanca kikötőből angol lobogó alatt utnak indult egy „Ardea” nevezetű teherszállító gőzös, mely nem kevesebb, mint 800 vagon mennyiségű tengerit szállított Triest felé. A 800 vagon tengerit a hollandi Bunge gabonatermelő és kereskedő konszern hatalmas kiterjedésű argentinai tengeriültetvényeiről szedték. A 800 vagon tengeri 350 európai vevőnek volt eladva,

magyar értékben mintegy 30 millió dolláros vételáron.

Az óceánon keresztül az Ardea minden nagyobb megrázkódtatás nélkül tette meg az utat és Velencében kötött ki először. Velencében 200 vagon tengerit raktak ki és a hajó 600 vagonos rakományával tovább uszott Triest felé, ahol a további 600 vagon is ki kellett volna rakni. Időközben megtörtént azonban a katasztrófa. A hajónak két matróza rendkívül gyanus tünetek között megbetegedett és rövidesen meg is halt. A hajóorvos majdnem teljes bizonyossággal azt következtette, hogy

a rettenetes pestis okozta a két szerencsétlen matróza halálát.

A halált a maga egyszerűségében hátborzongató matrórztemetés követte, amennyiben a két szerencsétlen hulláját

éjnek idején zsákba varrták és a tengerbe dobták.

Midőn az Ardea Triestbe ért, a parti hatóságok gőzössel mentek elébe a vesztegzáron kivüleső területre és közölték a hajó kapitányával, hogy miután a hajón két pestis megbetegedésből származott haláleset volt, a hajót vesztegzár alá helyezik, illetve rövid időn belül egész rakományát el fogják süllyeszteni. A Bunge konszern triestzi képviselője a legerélyesebben tiltakozott az olasz hatóságok szándéka ellen. Az olasz hatóságok el is állottak az

elsüllyesztés tervétől, ellenben közölték, hogy miután

600 vagon tengeri miatt még sem lehet egész Európát megfertőzni a pestissel,

a tengerit dezinficiálni fogják. Be is mutatták azt a folyadékot, mellyel a dezinfekciót végezni óhajtották. Ez a folyadék ismeretlen vegyjószsúlyozatú, rendkívül átható és kellemetlen illatú anyag, mely a tengerit nemcsak emberi táplálkozásra tenné alkalmatlanná, hanem még takarmány céljaira sem lehetne felhasználni, úgyhogy a dezinficiálás lényegileg egyértelmű lenne az elsüllyesztéssel. A Bunge cég képviselője ezen az alapon a dezinficiálás ellen is tiltakozott. Az olasz hatóságok azonban nem engedtek álláspontjukból, miután a pestisbacsillók terjedési képessége teljesen kiszámíthatatlan és nem lehet tudni, hogy a pestisbacsillók milyen ponton érintkeztek a tengerivel.

Ilyen körülmények között az olasz hatóságok ismét visszatértek eredeti álláspontjukhoz, mely szerint a 600 vagon tengerit mégis csak el kell süllyeszteni. A Bunge cég képviselője ismétellen és még erőlyesebben tiltakozott, mire a parti hatóságok elhatározták, hogy megvárják a 40 napi vesztegzár leteltét és a hajórakományt akár elsüllyeszttik, akár nem, nem engedik be a triestzi kikötőbe. Mert lehet, hogy csak egyetlen szem tengeri van megfertőzve, de ez

elegendő ahhoz, hogy az egész Európát megfertőzze pestissel.

Sulyosbitja a helyzetet, hogy a 800 vagon tengeri mind a 350 vevője a teljes vételárat százszázalékig kifizette.

A Bunge cég elhatározta, hogy amennyiben a hatóságok a 40 napos vesztegzár letelte után nem süllyeszttik el a hajórakományt, hanem csak úgy teszik lehetőtlenné az átvételt, hogy nem engedik be az Ardeát a triestzi kikötőbe, ez esetben a vevők a londoni tőzsdebiróság elé viszik az ügyet.

Hirdessen a Hajduföldben

A vidéki és helybeli vásárló közönség figyelmét fölhívjuk a

„HANGYA”

dusan fölszerelt

Rózsa-utca 2. és Piac-Arany János-utca sarkán (volt Csanak-üzlet) lévő üzleteire.

Ahol a legkiválóbb minőségű fűszer-, csemege és italárak tetemesen leszállított árban kaphatók!!!

Pontos, gyors, figyelmes és előzékeny kiszolgálás! Vásárlások hához lesznek szállítva!

HIREK

1927 november 11. (Péntek.)

Prot.: Márton. Kath.: Márton pk.

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Időjárás: Időváltozás várható északnyugati szelekkel, erős hősiyedéssel, csapadékkal, esetleg zivatarral.

Városi muzeum 9—12-ig 2—4-ig.
Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-u. 18.) Arany Egyszaru (Kossuth-u. 8.) Muraközy Hunyady-u. 5.) Magyar Korona (Péterfia-u. 10.) Nádor (Szent Anna-u. 66.) Csokonai Mester-u. 43.) Arany János (Csapo-u. 66.)

ESTÉLYEK-HANGVERSENYEK

November 12-én, szombaton este 8 órakor a Zenedében vitéz Kókay István szerzői estje.

November 12-én, este 8 órakor a MANSz postás-szakosztály irredenta-estje a MANSz dísztermében.

November 14-én, hétfőn délután 5 órakor a debreceni Ker. Nemzeti Liga vitéz estélye József kir. herceg-utcai színházban. Előadó dr. Bessenyei Lajos: „A magyar néplelek válsága”.

November 17-én, csütörtökön a Csokonai Kör felolvasó ülése a Kollégium dísztermében, Török Imre és Nadányi Zoltán közreműködésével.

November 17-én, csütörtökön este fél 10 órakor jogász-piknik az Arany Bika dísztermében.

— **Mellau Márton a fővárosban.** Mellau Márton pápai kamarás, a Svetits-intézet tanítóképzőjének igazgatója tegnap délután Budapestre utazott. Halaszthatatlan tanügyi dolgok elintézése szolgáltatta a fővárosba, ahonnan a jövő hét elején tér vissza.

— **A Népszerű Főiskolai Tanfolyam nyelvi kurzusa.** A nyelvi kurzus pénteken délután 6 órakor a III. számú jog- és államtudománykari tanteremben veszi kezdetét. Ekkor történi meg az órabeosztás is.

— **Hadillemények járandóságának kifizetése.** A hadirokkantak, hadiövegyek és hadiárvák november havi járadékának kifizetése november 14—15—16. és 17. napjain (hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön) naponta d. e. 8—1 és d. u. 4—6 óráig fog eszközöltetni a városi Népjóléti Hivatalban. (Bocskay tér 1., Népház.) A járadékjogosultak személyazonosságuk igazolása céljából hozzák magukkal lakásbejelentő lapjaikat. Meghatalmazottak a járadékot csak akkor vehetik fel, ha a szabályszerűen kiállított, tanuk által előttemezett meghatalmazás mellett a meghatalmazó lakásbejelentő lapját is felmutatják. Debrecen város Népjóléti Hivatala.

— **Palóczy János Debrecenben.** Palóczy János volt debreceni káplán, nagyszénási plebános, akire Debrecen katolikus társadalmi osztatlan becsüléssel és szeretettel gondol mindenha, tegnap délután néhány napos tartózkodásra Debrecenbe érkezett. A népszerű fiatal papot szívesen látták viszont hívei.

— **A Szepesi Szövetség a jövő vasárnapot,** november 13-át kedvező idő esetén a Nagyerdőn tölti. Gyülekezés 10 órakor a villamos végállomáson. Vendégek, gyermekek csatlakozhatnak.

— **Iskola könyvek az összes iskolák részére,** továbbá író- és rajzszerek legelőnyösebben beszerezhetők Csáthynál, Piac-utca 8. Kiállítás Köztisztviselői utalványokra is.

— **Fejér Imre káplán szabadságra ment.** Mint értesülünk, dr. Lindenberg János prépost-plebános Fejér Imre káplánt, tekintettel arra, hogy az éveken keresztül megszokott munkát végzett munkát egészségét meglehetősen aláasta, hosszabb szabadságra küldte. Fejér három éve működik a debreceni egyházközségben. Hazafiságtól izzó szónoklatai sok tiszteletet szereztek a kiváló székely papnak, akinek társadalmi munkálkodása is széleskörben nyert igaz értékelést. Megalapítója és első igazgatója a Katolikus Legényegyletnek, amely mellett vezette az Urleányok Kongregációját és a Szivgárdát is. Ő volt vezetője a szegény diákok ingyenes sorkosztoltatásának, amellyel 17 szegény tehetséges diáknak tette lehetővé iskolai kiképzését. Szabadságolása méltán kelt mindenféle élénk sajnálkozást. Fejér Imre munkakörét az egyházközség többi négy káplánja látja el ezentúl, még pedig úgy, hogy hittanórát Takács Dénes és dr. Lakatos Sándor veszik át, a sorkosztoltatás akcióját Erdődy-Bakacs Iván vezeti, a Katolikus Legényegylet igazgatója pedig Kovács Sándor lesz.

— **A Városi Dalegylet történelmi hangversenye.** A városi Dalegylet november 15-én kedden este tartja meg a városi zeneiskola hangversenytermében a már hirdetett történelmi hangversenyének első sorozatát 1100-tól 1548-ig. A dal iránt érdeklődő közönség figyelmébe ajánljuk a Városi Dalegylet ezen első sorozatos történelmi előadást tartalmazó hangversenyét, a hangverseny műsorát lapunk vasárnapi számában közöljük.

— **Az Iparoskör kulturdelutánja.** Az Iparoskör vasárnapi kulturdelutánjának résztvevőjéül már eddig is sikerült megnyerni dr. Olasz Vilmos kamarai segédtitkár, aki az Ipartörvényről tart előadást, Krompachi István volt színművészt, aki zenekíséret mellett magyar nótákat fog énekelni, Lókody László gépészmérnököt, aki szintén zenekísérettel fog gondolkazni, valamint Pogány Ernőt, aki szavalni fog. Már csak az itt felsorolt nevek is biztositják a kulturdelután teljes sikerét, mely a szokott helyen: az Ipartestület dísztermében lesz vasárnap délután megtartva.

— **Késő ősre marad a hortobágyi jószágkeltés.** A rendkívül kedvező novemberi időjárás miatt Debrecen város tanácsa úgy határozott, hogy a hortobágyi jószág széthajtásának időpontját a késő őszi napokra kitolja. A hasított körmű állatokat a juhok kivételével november 14-től 22-ig kell elhajtani a legelőről.

— **Péntek éjjel szünetel a vízszolgáltatás.** Értesítjük a vízfogyasztó közönséget, hogy a viztorony mosása miatt november 11-én pénteken éjjel 11 órától reggel 3 óráig nem lesz vízszolgáltatás; értesítjük továbbá, hogy a vízhalózat időszakos mosása november 12-én megkezdődik és tart ca 2 hétig. Ezen idő alatt helyenként kissé zavaros lesz a víz.

— **Fővárosba utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt** nyújt a Keleti pályaudvarral szemben levő, elsőrangú Park-szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad kiadóhivatalunkban díjmentesen kapható utalványok ellenében. Egyben felhívjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szíves figyelmét.

— **Rádió-műsor.** November 11. Péntek. Budapest, D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 1: Időjárás- és vízállásjelentés. 4: „Asszonyok tanácsadója”. Teórké Arányi Mária előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, mozik műsora. 5: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. Vezényel Komor Vilmos karnagy. 1. Bellini: Norma, megnyitó. 2. Giordano: Fedora, ábránd. 3. Delibes: Indiai balett a „Lakme” c. operából. 4. Mozart: Don Juan, megnyitó. 5. Ippolitow: Kaukázusi jelenetek. 6.15: Sportelőadás. Siklóssy László dr: „Magyar vitézi tornák”. 6.45: Hans Göttling dr németnyelvű irodalmi előadása: „Heiter Nachdenkliches von Fritz Müller Parterkirchen”. 7.30: „Mit és kit idézek?” Irodalmi rejtélyverseny. Tartja: Bánóczy Dezső dr. 8.15: Kósa György zongoraművész és Csóka Béla, a Városi Színház operatársulatának együttes hangversenye. Zongorán kísér Polgár Tibor. 1. Beethoven: G-dur sonata. Op. 14. No. 2. (Kósa). 2. a) Rossini: Figaro belépője a „Sevillai borbély” c. operából. b) Tositi: L'Ultima Canzone (Csóka). 3. Bartók: Négy sirató ének (Kósa). 4. a) Giordano: Andrea Chenier Gerard monológ, b) Gomes: Banditák dala (Csóka). 5. Bach: Ouverture F-dur (Kósa). 6. a) Kacsóh: Késő ős van... b) Hubay: Könyvek, c) Stojanovits: Bortal a „Ninon”-ból (Csóka). 7. Bach: Capriccio (Kósa). 9.30: Wanda Wermínska, a városi Opera első énekesnőjének hangversenye. Zongorán kísér Polgár Tibor. 10.15: Pontos időjelzés, hírek, közlemények. Utána: A Britannia-nagyszállóból Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Külföld. Bécs (517.2 és 577). D. e. 11 és d. u. 4: Hangverseny. 5.20: Gyermekzene. 7.30: Dohnányi-hangverseny. Berlin (483.9). D. u. 4.30: Szórakoztató zene. 8.30: Zenekari hangverseny. 10.30: Operett-részletek. Boroszló (322.6). D. u. 4.30: Massenet — Puccini hangverseny. 8: Seebach Pál dal-estje. 9: Hermann Gusztáv prózai előad-estje. Majna-Frankfurt (428.6). D. u. 1: Gramofonzene. 8: Hangverseny. Utána tánczene. Prága (348.9). D. u. 4.30: Hangverseny. 7.15: Könyv zene. 8.10: Hangverseny. 9: Szórakoztató zene. 10.20: Tánczene. Róma (450). D. u. 5.15: Tánczene. 8.40: Könyv zene. London (360.4). D. u. 1.30: Orgona. 2: Hangverseny. 4.50: Gyermek-hangverseny. 7.45: Hangverseny. 9: A fegyverszűnet emlékére hangverseny.

— **A lelépési díjakról és a magas labbérekről** jelent meg a *Hajdúföld* tegnapi számában egy közlemény, amellyel kapcsolatban munkatársunk felekezett dr. Bányay járásbíró közlebbi információk végett. Dr. Bányay járásbíró azonban munkatársunk előtt kijelentette, hogy ez a kérdés nem tartozik az ő hatáskörébe s így pontos információkat nem adhat.

— **Ingyenes egészségügyi előadás.** Ma délután 4 órakor Debrecen város Népházának dísztermében dr. Sáfár Ferenc orvos tart előadást „Az egészséges csecsemő természetes és mesterséges táplálása” címén az érdeklődő anyák részére. Az „Anyák Iskolájának” vezetősége mindent elkövet, hogy e sorozatos előadások keretében az anya- és csecsemővédelem eszméjének minél több hívet szerezzen. Ezután is az a kérélem Debrecen város közönségéhez, hogy a családi életet oly közelről érintő, ezen nagy nevelő értékkel bíró előadásokat minél nagyobb számban látogassák.

— **Autóvezetők figyelmébe!** Most jelent meg Mihályi Dénes, Az Autó 5-ik kiadása. Kapható Antalfy József könyvkereskedésében. Telefon: 612.

— **Lapunk Budapestben állandóan olvasható** a Park szálloda kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

— **Köszönetnyilvánítás.** Csomor Gyula, a Meteor mozgófénykép-színház tulajdonosa a november 1-én rendezett jótékonycélú előadás jövedelméből 100 pengőt a Népház Egyesület részére a szegény gyermekek számára felállítandó karácsonyfa javára adományozott. Adományozó ezúton fogadja adományáért őszinte köszönetünk nyilvánítását. A Népház Egyesület Elnöksége.

— **Szomaházi István meghalt.** Szomaházi István pesti író és hirlapíró, aki könnyűfajulju, szírientalis írásaival háboru előtt meglehetősen népszerűségnek örvendett, csütörtökön déiben hosszas betegség után meghalt. Életében rendkívül sok regényt, tárcát, karcolatot írt s több lapot szerkesztett. Irodalmi munkásságának értékét az a jellemzőjük legjobban, hogy *ő volt a regényíró Zerkovitz* Veszprémben született, hatvanegy éves korában huuyt el.

— **Halóztás.** Fájdalommal tudatjuk, hogy IVÁNYI KÁROLY dohánygyári felügyelő f. hó 10-én életének 61-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Kedves halottunkat f. hó 12-én délután 3 órakor fogjuk a Szent Anna-utcai temető kápolnájából a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után örök nyugalomra helyezni. Nyugodjék békében. A gyászoló család. — A temetést Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

— **November 21-én nyílik meg a traktorkezelői tanfolyam.** A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara debreceni traktorkezelői tanfolyamára a beiratások megkezdődtek. Számonsan jelentkeztek már úgy a gazdaközönség köréből, mint a hivatásos gépészek közül is a traktortanfolyamra. A november 21-én, hétfőn megnyíló traktortanfolyamra a Kamara ezúton ismételtén felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a részt venni szándékozók legsürgősebben jelentkezzenek a Kamara hivatalában (Hunyadi-u. 5. l. em.), minthogy e tanfolyamra 50 hallgatónál többet felvenni nem áll módjában. Az előadásokat Erdey János okleveles gépészmérnök, gazdasági akadémiai tanár fogja tartani.

— **Nyilatkozat.** Felkértek a következő nyilatkozat közlésére: A „Hajdúföld” f. hó 5-iki számában megjelent, az állami iskolákra vonatkozó sértő kijelentéseket nem mondtam. Debrecen, 1927. XI. 10. Molnár Ferenc lelkész.

KÖNYVESHÁZ

Naturalista zongora akkordok zsebkönyve magyar népdalok harmonizálására. A zeneműirodalom egy nagyon ügyesen és nagy gondal készült kis könyvecskével gazdagodott. Dezső Gábor fővárosi zeneszerző és országos hírű magyar zeneoktató sok-sok évi tapasztalatainak alapján naturalista zongorázók részére egy könyvecskét szerkesztett, melynek címe: „Naturalista zongora akkordok zsebkönyve magyar népdalok harmonizálására”. A magyar nótához szükséges helyes és tökéletes akkordfüzések mindig nagy gondot okoztak a naturalista zongorázóknak. Ezen a hiányon akar segíteni ez a kis könyvecske, mely korszakalkotó ujtásával a magyar zene kultiválói között igen nagy feltűnést keltett. A kis füzet világosan, bámulatos könnyen tárja elénk a nagy megoldást: a dalok tökéletes harmonizálását, a könnyű és tökéletes kíséretszerkesztést. Kapható a könyvesboltokban. A könyvecske ára 2 pengő.

SZÍNHÁZ

A Csokonai színház műsora.
Péntek B) bérlet: Katonadolog.
Szombat C) bérlet: Katonadolog.

Katonadolog

(Operett 3 felvonásban. Írták: Mérey Adolf és Béli Izor. Zenéjét szerzte: Zerkovitz Béla.)

A kínai kormányzó leányának szerelmi esete *Bodor Pista* honvéd zászlóssal nagyon is kiagyalt, erőszakolt milióbe plántált s operetti viszonylatban is eléggé lehetetlen történet, a librettó írói minden téren igazán méltó elődei *Bus Feketének*, talán csak valamivel ötletesebbek és nem olyan keresetten naivak. A zenét *Zerkovitz* szerzte. S ez a név már magában feleslegessé tesz minden különösebb kritikát. A siker természetesen most sem marad el, mert a szereplők újból és újból leszállanak a színpadról s zerkovicokat énekelnek a nézőtér minden tájáról. S aki ilyen darabokban keresi a lelki felüdülést, az itt is megtalálja amit kíván.

A Csokonai-színház előadása általában jó, de az egyes szereplők sokszor színtelenek. *Timár* Ila friss, kedves Nakinak, *Elek* Ica játékban még nem elég biztos, nem elég közveiben, de kellemes, üde hangja könnyen feledteti ezt. Éppen fordítva áll ez *Ferenzi* Mariannára, aki temperamentumával, rutinjával is nehezen pótolja az énekbeli hiányosságokat.

Szigeti Jenő pompás operettfigurája, ötletes kupléi, *Halassy* né nagy szerű burleszk-komikuma főerősségei az előadásnak. *Antók* kissé száraz, hideg, de hangja kellemesen, szépen cseng. A többi szereplők igyekezettel fáradoztak a siker érdekében. *Csanak* Béla lendületesen dirigálta a zenekart. (mars.)

Meg kell itt említenünk, hogy a színházi előadásokon dolgozó klakk és a karzati publikum egyrészenek viselkedése egyenesen felháborító. Türelmetlen állapot, hogy néhány siheder és éretlen gyerkőc átívöltse az összes szüneteket, vásári komédiát rendezzen a felvonások között s fülsiketítő lármájával a publikum értékesebb részére nézve lehetetlené tegye a benttartózkodást. A rendőrség és a direkcio közös erővel sürgősen vessenek véget ennek az állapotnak, mert az ordító, ok nélküli lármacsinalók és klakkörök kivetése, eltávolítása, a karzaton a rend megteremtése nemcsak a közönség érdeke, hanem legelsősorban a színházé is. Miután pedig meggyőződünk arról, hogy a botrányos tüntetéseket iparostanoncokon kívül kizárólag néhány középiskolai tanuló rendezzi, a tanulóifjúság jóhírneve érdekében felhívjuk a tanári testületek figyelmét is arra, hogy a rendesinálás e munkájába igen cél-szerű lenne mielőbb beavatkozniok.

— A M. N. Sz. „Maradhat ez így? Nem! Nem! Soha!” jelgójú emlékeztető lapjai, melyeknek minél szélesebb körben való elterjedése a békés irredentizmus és a revízió érdekében immár látható eredményel folytatott külföldi sajtópropaganda céljait szolgálja, bármely mennyiségben átvehető Bohus Károly postahivatali igazgató urnál is. (Főposta főnöki iroda I. emelet.)

Hirdessen a Hajdúföldben

A színházi iroda hírei:
Állandó taps és kacagás, ujrászt jegyében zajlott le a

KATONADOLOG

tegnapi reprize. A látványos diszletek, evolúciók, fényhatások, nézőtéri mókák stb., a Remete művészi rendezői kezére valló pergő jelenetek és kedves bohóságok tapsviharokat váltottak ki a magát jól találó közönségből, mely egész este nagyon jól mulatott és szórakozott. *Timár* Ila, *Elek* Ica, *Ferenzy* Marian és *Halasiné* női kvartettje egyedülálló ma a vidéken. *Antók*, *Bihari* Sándor gyönyörű dalai, továbbá *Fülöp*, *Rajz* Janesi és *Mihályi* Ernő frappáns táncszámai nem tévesztettek hatást, végül *Szigeti* Jenő szellemes kupléit ujrászták a végtelenségig.

Ma, pénteken B), holnap szombat este C) bérletben megy a

KATONADOLOG

e két előadásra jegyek mielőbb váltandók.

Vasárnap délután fél 4-kor mérseklét árakkal:

BORCSA AMERIKÁBAN.

A címszerepben *Elek* Ica.

A legkisebbik *Horváth* lány — *Timár* Ila főszereplésével vasárnap este rendes helyárok mellett kerül színpadra.

Broadway, a budapesti Fővárosi Operettszínház idei amerikai slágerdarabja hétfőn kerül bemutatásra a Csokonai Színházban, a kitűnő *Forgács* Sándor rendezésében.

Szenzációs filmdráma a Broadway Koldusdiák — *Millöcker* klaszikus operettje legközelebb szerepel a színház repertoárján!

Carmen 16-án és 17-én délután *K. Voith* Ilonka, *Halmos* János, *Timár* Ila, *Bihari* Sándor felléptével!

Mozgásházak közleményel:

Péntek — Szombat — Vasárnap:

VIGSZÍNHÁZ

Kizárólag csak felnőtteknek!
IVAN MOSJUKINE legnagyobb szerepében:

CASANOVA

egy nagy kalandor szerelmei 12 felvonásban.

A főszerepekben:

Rudolf Klein-Rogge, *Susanne Bianchetti* és *Rina di Lignoro*.

Megelőzi:
KÜLFÖLDI HIRADÓ.

URÁNIA

BUSTER
ÉS A SZÉPSÉGVERSÉNY
PÖTYIKE A LEVEGŐBEN
bohózatok.

BANKY VILMA
és RONALD COLMAN
főszereplésével:

A sivatag árvái

regényes szerelmi történet 9 felvonásban.

Figyelmeztetés! Az APOLLO-MOZGÓ folyó hó 18-tól állandóan játszik!

KEGYES FERENC

sírkövektár és kőfaragó üzlet Debrecen. Minden méretű és fajta sírkövekből állandó raktár.

R TÖZSDE

A pengő Zürichben 90.85

A zürichi devizapiac nyitóárfolyamai a következők: Budapest 90.85, Berlin 123.55, Newyork 518.57, London 2525.62, Páris 20.36.50, Milano 28.25, Prága 15.37.50, Belgrád 9.13, Szófia 3.75, Bukarest 3.21, Varsó —, Bécs 73.20, Hollandia 208.60.

Hivatalos valutaárfolyamok.

Az árjegyzőbizottság tegnap a következő valutaárfolyamokat állapította meg: egy angol font 27.75—27.90, száz „belga” 79.45—79.75, száz cseh korona 16.86—16.94, száz dán korona 152.95—153.45, száz dinár 10.00—10.06, száz dollár 567.90—569.90, száz francia frank 22.35—22.55, száz holland forint 229.80—239.80, száz lengyel zloty 63.80—64.40, száz leu 3.51—3.56, száz líra 31.05—31.25, száz német márka 135.75—136.25, száz osztrák schilling 80.40—80.75, száz norvég korona 150.30—150.90, száz svájci frank 109.95—110.35, száz svéd korona 153.55—155.15 pengő. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszoronás aranyat 22.80—23.10, az ezüst egykoronást 0.38—0.40-a forintost 1—1.10, az ötkoronást 190.2.10, szinarany kg-ja 3808—3828 pengő.

Gabonaüzlet

A készrúpiacra lánghabb volt az irányzat, az üzleti tevékenység azonban valamivel élénkebben indult, mint tegnap. A tiszavidéki búzát 29.65—30.65, az egyéb származású búzát 29.65—30.50 pengővel jegyezték. Az új rozs ára 27.10—27.25 pengő között mozgott.

A liszt- és őrléményiacra nem változtak az árak.

A termények piacán csak a zab és a tengeri iránt mutatkozott némi érdeklődés. A zabot 24.15—24.50, a tengerit decemberre 21.75 pengővel jegyezték.

A magpiacra a babot állomáson 35 pengővel keresték, a kölesért pedig 24 pengőt fizettek.

Budapestre utazik?!

20 százalékos engedményt kap,

mint ezen lap előfizetője

olcsó szobaárainkból,

10 százalékos engedményt kap

olcsó éttermi árainkból.

(Kitűnő házikonyha)

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhetsz

egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát

jól-futott szobáinkban.

Elsőrendű hisztopálás,

szigorú eseládi jelleg.

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy

okvetlen nálunk szálljon meg.

Grand Hotel Park

Nagyszálloda

BUDAPEST,

VIII. Baross-tér 10.

A Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Ingyen utasítás mindenkiért. Saját érdekében győződjön meg.

Ne dobja el

az üres cipőkrém dobozokat, mert

ingyen kap

1 tele doboz

eredeti angol recept alapján készült

„VESTA”

cipőkrémet

6 üres „VESTA” dobozért ott, ahol azokat vásárolta.

Kapható kicsinyben és nagyban

Welsz Bertalan festőnagykereskedő
Vojt Simon fűszerkereskedő, Hadházi-ut
Belvárosi Fesztékáruház Hatvan-utca 2.
Nagy Viktor fűszerkereskedő Árpád-tér
Welsz Márton fűszerkereskedő Deák P.-u.
Jóna János fűszerkereskedő Nyil-utca 34
Sárközy Sándor fűszerk. Hatvan-utca 17
Zsurovics Ferenc fűszerkereskedő Miklós-u.
Welsz N. Gyula fűszerkereskedő Vargakert
Kovács János Jókai-utca 52.
Terner Béla nagyker. Burgundia-utca 1.
Danczinger Lajos fűszerkereskedő
Hegedűs János Szabó Kálmán-utca
Kovács Lajos Nyil-utca 2.
Csermák Gusztáv Déval-utca 34.
Molnár István Mikos Kelemen-utca 1.
Nagy József Ujvárosi-ut 16.
Stanga G. Gyula Burgundia-utca 14.
Grünbaum Pál Erzsébet-utca 22.
Roos Márton Cegléd-utca
Fehér József Baross-utca 11.
Benda András Mikos Kelemen-utca 1.
Grünstein Sándor Attila-tér 2.
Goldmann Herman Külsővásártér 13.
Nagy István fűszerk. Csónka Pál-utca 2.
Dombi Miklós Rákóczi-utca 25.
Kiss József József kir. herceg-utca 24.
Kron János Miklós-utca 22.
Czeglédy Gyula Vörösmarty-utca 20.
Kálnay András Kékes-utca 3.
Kálnay Dezső Széchenyi-utca 47.
Danczinger József fűszerkereskedő
Vágó László Teleki-utca 71.
Fischer Vilmos rövidáru nagykereskedő
Leitner és Rosner rövidáru nagykereskedő
Hollender Henrik rövidáru nagykereskedő
Kanczler József rövidáru nagykereskedő
Klein Ignácz fűszernagykereskedő
Klein Ernő rövidáru nagykereskedő
Mayer Lajos Hatvan-utca 33.
Welsz Márton Szepességi-utca 21.
Hodossy István Kinizsi-utca 49.
Harsányi István Eötvös-utca 4.
Németh Kálmán Eötvös-utca
Kardos Gábor Kut-utca 36.
Kohn Sámuel Károly Ferenc József-ut
Fischer Bernáth Ujvárosi-ut
Németh József Csapó-utca 40.
Veres Istvánné Mester-utca 48.
Spiridonov Spiridin Kossuth-utca 58.
Krajnik Márton Szepességi-utca 35.
Kiss Testvérek Iparkamara
Braun László Hatvan-utca 71.
Lukács Pál Csemete-utca 19.
Árvay István Honvéd-utca 36.
Özv. Simák Lajosné Vigkedvő M.-u. 36.
Szabó György Wesselényi-tér 2.
Cseresznyés Ferenc Homok-utca 79.
Sarkady Géza Árpád-tér 3.
Haasz Rózika Bercsényi-utca 35.
Hj. Stanó Sándor Bocskay-tér 12.
Györy Ferenc Kálvin-tér 3.
Kaiser Sándor Mester-utca 16.
Dicker Lajos Hatvan-utca 41.
Steinberger Vilmos Hatvan-utca 6f.
Auszpitz József festőnagykereskedő
Berger Miksáné Szotyori-telep 80.
Bihari Béla Téglavető 250.
Strom Vilmos Téglavető 225.

Tűzifa

legjutányosabban beszerezhető
a Tűzelő- és Épületfa
Kereskedelmi R.-T.-nál

DEBRECEN,

Sas-utca 4.

(Kölcsonös Segélyző palota.)

APROHIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betűkkel nyomott szavak duplán számítatnak.

LAKÁS

Kiadó
Kömlyössy-ut 17. számú 2 szobás (egyik szoba konyhának is használható) ház november 15-re. 422

Kiadó
egy szoba-konyha és mellékhelyiséges lakás, azonnal elfoglalható. — érdeklődni lehet Vasúti-sor 21. alatt.

Butorozott,
szép nagy utcai kéttablakos szoba kőtértől néhány lépésre, szolid egyén részére, november 1-től kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

AJÁNLAT

Nagyvirágu
fehér Chrysanthemum kapható Budai Ézsaiás-u. 27. sz., kahalikus temető mellett.

Veszek
nagyobb mennyiségű ócska szőlőkarót, Batthyány-utca 11.

Király kávéi
mégis a legjobbak, aromás, zamatos, a vevő előtt pörköelve meleg állapotban kapható, Dégenfeld-tér 11. szám alatt. 344

Zongoratulajdonosok figyelmébe!
Operaház és a Városi Színháznak hangolója hangolást és javítást elvállal, Ábrányi zenefőigazgató. — Ajánlatot a kiadóba kér.

Elsőrendű
házikoszt, négyfogásos ebéd 80 fillérért kapható, úgy kihordásra, mint bennétkezésre Csapó-utca 19. szám (Knoll-ház), udvaron közvetlen balra.

Karbolineum
kicsinyben és nagyban állandóan kapható Klein festéküzlet, Arany János-utca 10., udvarban.

Perlekt
mosónő saját házában mindenféle mosást vállal. — Ugyanott egy kvártélyos felvétetik, Batthyány-utca 1. szám.

KERESLET

Egy
terítő 7-én a Royalnál elveszett, — megtaláló jutalomban részesül. Erdei Rezső, József kir. herceg-u. 50.
Bejárónő
kis családhoz felvétetik, Libakert, Szegfü-u. 14. 423

ELADÁS

Harsányi Gusztáv-utca 8. számú ház elköltözés miatt sürgősen eladó.

Tüzká és szén,
száraz tölgy és bükk hasábosan és aprítva, valamint I. oszt. gyökérmentes tölgy tuskó legjutányosabban Kovács Gyula tüzelőanyag telepén, Károly Ferenc József-ut 18-b. István malommal szemben. Telefon: 4-64 szám.

Réti széna,
lőhere, lucerna, takarmányszalma nagyobb mennyiségben eladó, esetleg helyben is feleltethető. Jármy gazdaság, Döge, Szabolcs megye.

Eladók
1-3 hektoliter lehuzott igen jó új rizlingbort, Batthyány-u. 11.

Eladók
igen jó bőrfedeles kocsit 1-2 ló után, Batthyány-utca 11.

Vitéz Homoródi (Hampel) Jenő
építéstudományi és képzőművészeti vállalat Debrecen, Péterfia 37. Telefon 11-54.

Sirköveket Harkányi E. és Fia készít, Piac-u. 85

Nagy István puskaműves

Debrec n. Vár-utca 9. sz.

Ajánlja a legjobb gyártmányú vadászfegyvereket, melyek átdolgozva és pontosan belőve vannak. — Ugyanintén Frommer vadászfegyverek sima és díszes kivitelben a legmagasabb löképpel állandóan kaphatók. — Flóbertek pisztolyok és töltények a legjutányosabb áron nálam beszerezhetők. — Fegyverjavítások, ágyazások, barnítások és alakítások a legolcsóbban és jótállás mellett eszközölhetnek. Használt fegyverek becsesíthetők vagy bizományba általam eladhatók.

A ruházati cikkek árai hallatlanul emelkedtek!

A még raktárunkon lévő

vászon,
szövet

és selyem

áruinkat egyelőre a régi áron árusítjuk.

A jó vászon a háziasszony öröme,
-- hátha még olyan olcsó, mint a

METROPOL áruházban

Budapesten, VII., Rákóczi-ut 56. sz.

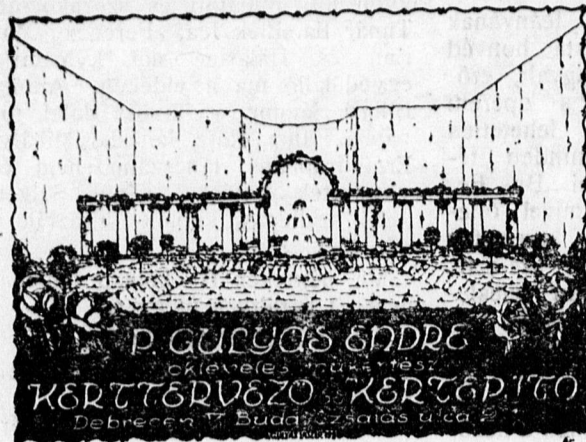
A Keleti pályaudvar mellett.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59. — Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat

Minden jobb fűszerüzletben beszerezhető a

BIKSZÁDI VIZ

mely szerencsés vegyi összetételénél fogva hatásában felülmúlja a gleichenbergi, emsi, seltersi vizeket. Ideálja a lugossós ásványvizeknek s igazi gyógykincs a szenvedő emberiség számára. Idült gyomor-bántalmak, vesekő, angol- és görvélykor pompásan orvosolhatók vele. Porrázunk termékeit „Bikszádi víz” fenéknymásu üvegekben hozzuk forgalomba.

Tervez és épít:

HÁZI és VILLAKERTEKET,
PARKOKAT,
GYÜMÖLCSŐS KERTEKET,
TEMETŐRENDEZÉSEKET
ÉS RÉGI KERTEK ÁT-
ALAKÍTÁSÁT.

Elvállal:

MINDEN KERTÉSZETI
MUNKÁT.

Különleges rózsafajok
nagy választékban.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T., Budapest

Gyár és igazgatóság: VI., Váci-ut 19. sz. Telefon: Lipót 909-33
Városi telep VI., Vilmos császár-ut 65. sz. Telefon: Teréz 124-40

„REKORD VIII” losonci sorvető- és sortrágyázó gép

ismét kapható!

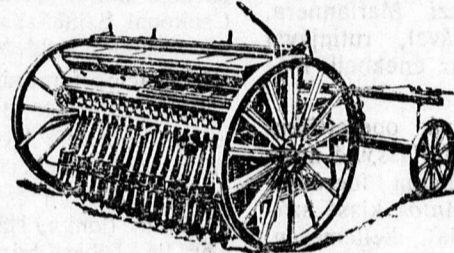
20,000 gép
munkában.

Tökéletes munka

Könnyű súly.

Kibuktatható
szekrény.

50% műtrágya-
megtakarítás!

Sorban vet!

Sorban trágyáz!

Állítható
sортávolság!

Könnyen
tisztítható!

Jelentékeny
terméstöbblet!

Kerületi képviselő: Tiszántúli Körzeti Mezőgazd. Hírszöveghezet, Debrecen

Haasenstein és Vogler hirdető iroda r.-t.

Budapest, V. Dorottya-utca 11. szám alatt.

0000000 Telefon: Teréz 234-45. 0000000

Felvesz hirdetéseket a világ minden lapja részére.

Reklámterveket készít.

A gazdasági propaganda célhoz vezető legalkalmasabb
és legolcsóbb módjait kidolgozza.

Társházak Európa minden jelentősebb városában.

Elárusítóhelyek: Kubinyi Lajos és Társa tetőfedővállalat, építési anyagok raktára, Debrecen; Lukács Vilmos és Testvére tetőfedővállalat, műkö- és cementárugyár, Debrecen; vitéz Onody Habucski János tetőfedő-vállalkozó Debrecen; Gebmann Ignác fa és terménykereskedő, Balmazújváros.